

Jaarplan 2020

Kenniscentrum Sport

Kenniscentrum Sport
Ede, 30 september 2019

Inhoudsopgave

pagina

Kenniscentrum Sport	3
1. Fit en gezond	6
1.1 Beweegerichtlijnen 0-4 jarigen	6
1.2 Beweegerichtlijnen 4-18 jarigen	7
1.3 Beweegerichtlijnen 18-65 jarigen (volwassenen)	9
1.4 Beweegerichtlijnen 65+ (ouderen)	10
2. Vaardig in bewegen	11
2.1 Professionals in onderwijs en opvang	11
2.2 Ondersteuning gemeenten bij Vaardig in bewegen	14
2.3 Opleidingen MBO en HBO	14
3. Sociaal veilig sporten	16
3.1 Sociaal veilig sportklimaat / Positieve sportcultuur	16
4. Meedoen door sport en bewegen	18
4.1 Kwetsbare ouderen: zelfredzaamheid en sociale participatie	18
4.2 Kwetsbare jeugd en jongeren (4-23 jaar) en hun sociale omgeving	19
4.3 Stimuleren sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking	21
4.4 Duurzame, integrale inzet van buurtsportcoaches	22
5. Waarde van sport	24
5.1 Sociaaleconomische waarde van sport en bewegen	24
5.2 Sportinfrastructuur	25
5.3 Betaalbaarheid en financiering van de sport	27
5.4 Bijdrage van sport aan de landelijke en lokale welvaart	28
6. Topsport	29
6.1 Kennisverbreding voor de topsport	29
7. Public Affairs en Internationale activiteiten	31
Begroting Jaarplan 2020	33

Kenniscentrum Sport

Sport en bewegen is op z'n zachts gezegd een actueel thema. Minder dan de helft van de Nederlanders voldoet aan de beweegerichtlijnen¹. Kinderen spelen minder buiten en zijn motorisch minder vaardig. Jongeren kiezen steeds vaker voor sporten buiten verenigingsverband: fitness en hardlopen zijn populair, maar ook nieuwe sporten zoals survivalrun². Sportverenigingen denken na over alternatieve inkomstenbronnen en hoe zij van nog meer waarde kunnen zijn in de samenleving. Vele lokale en regionale samenwerkingsverbanden van gemeenten, sportaanbieders, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven etc. werken aan een lokaal of regionaal sportakkoord. En tenslotte is zowel in het Preventieakkoord³ als het Nationaal Sportakkoord⁴ voldoende en kwalitatief bewegen een belangrijk thema.

Investeren in sport en bewegen loont

Recent verschenen onderzoek in opdracht van Kenniscentrum Sport toont aan dat investeren in sport en bewegen loont: het maatschappelijk rendement van de investeringen in sport en bewegen (SROI⁵) in Nederland wordt geschat op 2,51. De maatschappelijke opbrengsten zijn dus 2,51 keer zo hoog als de kosten. Goed nieuws, zeker voor beleidsmakers. Professionals die mensen begeleiden met sport en bewegen wisten dit al langer; zij ervaren dagelijks de effecten en ook het plezier van (top)sport en bewegen. Maar ook professionals in zorg en welzijn zien steeds vaker de toegevoegde waarde van sport en bewegen bij het oplossen van meer complexe problemen, zoals overgewicht, schooluitval, eenzaamheid of depressie.

Sterke kennisbehoefte

Steeds vaker vragen professionals en beleidsadviseurs om specifieke kennis en ondersteuning op het gebied van sport en bewegen; niet alleen uit de bekende sectoren sport en overheid maar ook uit de zorg, welzijn en het onderwijs. De deelnemers aan het kennisevent 'Beweeg het door!', de aanvragen voor de Beweegcirkel en de belangstelling bij gemeenten voor een pilot SROI -om zo het rendement van lokale investeringen in sport en bewegen in te schatten- onderstrepen dit.

Het gebruiken van de juiste kennis vergroot de effectiviteit van sport en bewegen. In onze interventie database Sportenbeweeginterventies.nl bieden we een overzicht van aanpakken die werken. De Kennisbank Sport en Bewegen biedt meer dan 20.000 publicaties over sport en bewegen. Kennis uit onderzoeken en succesvolle ervaringen uit de praktijk duiden en delen we -onder andere via ons platform Allesoversport- en maken we toepasbaar in stappenplannen, whitepapers, workshops en andere producten voor professionals, vrijwilligers, bestuurders en beleidsmakers. Ook begeleiden we hen bij het toepassen van deze kennisproducten. We geven advies bij specifieke vraagstukken en begeleiden professionals om interventies aan te passen voor hun eigen situatie. Bij wetenschappers signaleren we succesvolle voorbeelden uit de

¹ RIVM (2018), *Overzicht kernindicatoren sport en bewegen*

² NOC*NSF (2019), *Zo sport Nederland*

³ Ministerie van VWS (2018), *Nationaal Preventieakkoord; naar een gezonder Nederland*

⁴ Ministerie van VWS (2018), *Nationaal Sportakkoord; Sport verenigt Nederland*

⁵ Rebel, Mulier Instituut (2019), *De Social Return On Investment (SROI) van sport en bewegen*

praktijk die vragen om op bredere schaal onderzocht te worden. Al deze activiteiten doen we niet alleen, maar met iedereen die onze ambitie van een vitale en sociale samenleving deelt.

Kenniscentrum Sport en Bewegen

De toenemende behoefte aan kwaliteit en effectiviteit van sport en bewegen vraagt ook van ons om een aanscherping van onze dienstverlening. De raakvlakken van sport en bewegen met andere domeinen zoals zorg, onderwijs en welzijn worden steeds groter. Professionals weten elkaar echter lang niet altijd te vinden of spreken elkaars taal niet. Onze kracht ligt erin die professionals bij elkaar te brengen en kennisproducten te ontwikkelen die niet alleen relevant zijn voor een afzonderlijk domein, maar ook domeinoverstijgend. Bovendien willen we nog meer professionals activeren om beschikbare kennis over sport en bewegen toe te passen. Om onze doelstellingen te realiseren, verschuift onze focus volledig naar de professionele doelgroepen. Publieksgroepen bereiken we via de professional. Het versterken van onze zichtbaarheid en relevantie blijft ook in 2020 een belangrijke doelstelling. Om nog beter recht te doen aan genoemde keuzes en ontwikkelingen heten we vanaf 1 januari 2020: Kenniscentrum Sport en Bewegen.

Zichtbaarheid en kwaliteit

Komend jaar organiseren we meer scholingsmomenten voor professionals en hebben we onze website geoptimaliseerd: op Kenniscentrumsportenbewegen.nl worden onze producten en diensten op een overzichtelijke en dynamische manier gepresenteerd. Zo bereiken en ondersteunen we nog meer professionals met kennis over sport en bewegen. Onze online marketing tools dragen hieraan bij en stellen ons in staat om de professional op maat te bereiken. Ook werken we aan de kwaliteit van ons platform Allesoversport: aansprekende content, gepersonaliseerd en toegankelijk, en een uitbreiding met meer structurele samenwerkingspartners. Met name de zoekfunctie wordt geoptimaliseerd. In samenwerking met journalisten en redacties brengen we onze thema's via (vak-)media onder de aandacht.

Om antwoord te geven op vragen van buitenlandse (onderzoeks-)partijen stellen we themagerichte informatie beschikbaar, bieden we een overzicht van relevante Europese financieringsmogelijkheden en actualiseren we in samenwerking met andere actoren de *'Guide to sports and physical activity in the Netherlands'* en het Sportfolio.

Thema's, klantgroepen en partners

In dit jaarplan beschrijven we de belangrijkste thema's waar we ons, als vervolg op 2019, op richten: Fit en gezond, Vaardig in bewegen, Sociaal veilig sporten, Meedoen door sport en bewegen, Waarde van sport en Topsport. Hiermee sluiten we -net als in 2019- nauw aan bij de thema's in het Sportakkoord. Beleidsambtenaren van gemeenten, buurtsportcoaches, trainers en coaches van sportaanbieders, praktijkondersteuners en medewerkers kinderopvang staan centraal in meer dan één thema. Daarnaast besteden we nog specifiek aandacht aan het verder professionaliseren van de beroepsgroep buurtsportcoaches. Hoewel deze inzet niet themagebonden is, wordt deze beschreven onder hoofdstuk 4 Meedoen door sport en bewegen.

Werken aan kennis over en voor sport en bewegen doen we zoals gezegd niet alleen. We werken nauw samen met VWS, VSG, NOC*NSF, Mulier Instituut, RIVM, ZonMw, hogescholen en universiteiten en JOGG. We zijn onderdeel van het Landelijk Overleg Thema instituten (LOT-i: gevormd door Kenniscentrum Sport, VeiligheidNL, Voedingscentrum, Trimbos-instituut, Rutgers, SOA Aids Nederland en Pharos). Dit najaar vindt binnen LOT-i een strategische herijking plaats. Exacte activiteiten worden nader ingevuld als deze herijking is afgerond. In afwachting daarvan wordt rekening gehouden met een inzet en omvang in lijn met het jaarplan 2019. Overige partners zijn beschreven bij het specifieke thema.

Kenniscentrum Sport neemt deel aan het overleg Kennisagenda Nederland voor de Sport (K.A.N.S.), waarin we een actieve rol vervullen in het duiden van kennis en verbinden van de ervaringen en vragen vanuit de praktijk aan de wetenschappelijke ontwikkelingen. Kenniscentrum Sport zal samen met SIA, ZonMw en de Hogescholen een proces opzetten om binnen Nederland op een duurzame manier de vraagarticulatie op het gebied van sport en bewegen richting de wetenschap invulling te geven.

In het jaarplan worden ook enkele activiteiten beschreven die niet uit instellingssubsidie worden bekostigd, maar wel tot de kerntaken van Kenniscentrum Sport behoren. In die gevallen wordt de financieringsbron expliciet in de tekst aangegeven. De begroting van budgetten beperkt zich tot die activiteiten die met instellingssubsidie worden uitgevoerd. in ditzelfde hoofdstuk geven we tenslotte aan hoe we de activiteiten van Kenniscentrum Sport ondersteunen vanuit onze stafdiensten zoals HR en bedrijfsvoering.

1. Fit en gezond

Ambitie

Zorg-, sport- en welzijnsprofessionals weten hoeveel je moet bewegen om gezond te blijven en zijn in staat het beweeggedrag van hun cliënten te bevorderen.

Context

Bewegen is goed, meer bewegen is beter! Voldoende bewegen is essentieel voor een gezond leven. In 2018 voldeed 46,8% van Nederland aan de beweegrichtlijnen⁶. Hier valt dus nog veel winst te behalen. We doen dat door inwoners bekend te maken met de richtlijnen en hen te stimuleren om meer te bewegen. Tegelijkertijd helpen we zorg-, sport- en welzijnsprofessionals bij het onder de aandacht brengen van een gezonde leefstijl, met bewegen als belangrijke pijler.

Kenniscentrum Sport richt zich met haar activiteiten op jeugd, volwassenen en ouderen, en met name op de groepen die nog onvoldoende bewegen. Professionals die direct met deze groepen in contact komen, zijn praktijkondersteuners bij de huisarts (POH'ers), fitnessprofessionals, buurtsportcoaches, leefstijlcoaches, jeugdartsen en -verpleegkundigen en medewerkers van de kinderopvang.

Wij ondersteunen deze professionals bij het stimuleren van doelgroepen om meer beweging in hun dag te brengen en helpen hen met het selecteren en toepassen van erkende sport- en beweeginterventies. Wij bieden kennis aan toekomstige professionals, door in samenwerking met opleidingsinstituten een bijdrage te leveren aan verschillende opleidingen.

Kennisproducten worden zoveel mogelijk (door)ontwikkeld met de doelgroep en verspreid via voor hen relevante kanalen. De kennisportal Allesoversport blijft met ruim 1,2 miljoen bezoekers per jaar onverminderd een up-to-date bron aan informatie voor alle doelgroepen en professionals.

1.1 Beweegrichtlijnen 0-4 jarigen

Voor kinderen jonger dan vier jaar zijn er nog geen (Nederlandse) beweegrichtlijnen. De urgentie om bewegen zo vroeg mogelijk, in voldoende mate en op effectieve wijze te stimuleren wordt steeds groter. Het vraagstuk is tevens onderdeel van het Sportakkoord, deelakkoord Vaardig in bewegen. Voor jonge kinderen is het belangrijk dat ze gevarieerd bewegen en motorische vaardigheden aanleren.

Doel

Kenniscentrum Sport ontwikkelt (in samenwerking met partners) een eenduidige visie en handvatten voor het stimuleren van kinderen tot vier jaar om met plezier te bewegen. We vergroten de bewustwording en het handelingsperspectief van ouders en professionals, werkzaam in de jeugdgezondheidszorg (JGZ) en kinderopvang.

⁶ RIVM (2018), *Overzicht kernindicatoren sport en bewegen*

Wat gaan we doen?

- Kenniscentrum Sport adviseert de Gezondheidsraad bij het ontwikkelen van een beweegadvies voor 0-4-jarigen. Resultaat is een beweegadvies voor professionals die werken met jonge kinderen en ouders.
- In 2019 is de behoefte aan kennis over bewegen en beweegstimulering bij kinderen opgehaald bij de kinderopvang en de JGZ (in samenwerking met het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid, NCJ). Deze verkenning leidt in 2020 tot de ontwikkeling van een aantal instrumenten, waarmee we de professionals ondersteunen om bewegen te stimuleren binnen de eigen praktijk. Eind 2020 hebben we de instrumenten online en via bijeenkomsten onder de aandacht gebracht.
- Een checklist en een beschrijving van de 'werkzame elementen' bieden handvatten voor het stimuleren van bewegen binnen de kinderopvang. Met deze instrumenten kunnen (toekomstige) interventie-eigenaren en professionals in de kinderopvang inventariseren waar kansen liggen in de eigen praktijk en hoe deze te benutten. In 2020 zijn de producten 200 keer afgenomen door partijen uit de kinderopvang.
- De argumentenkaartjes -voor kinderen van 4-12 jaar- worden doorontwikkeld voor professionals uit de kinderopvang en de JGZ die werken met 0-4-jarigen. De kaartjes helpen hen om ouders bewust te maken van het belang van bewegen en het gesprek hierover te voeren. Eind 2020 zijn de argumentenkaartjes 150 keer aangevraagd door professionals uit de JGZ en kinderopvang.
- Kennis over bewegen (onder andere motorische mijlpalen, beweegstimulering) voor 0-4-jarigen stellen we beschikbaar via Stichting Opvoeden. We houden de kennis up-to-date door onze inzet in de redactieraad (twee keer per jaar).
- Om professionals zo goed mogelijk te bedienen met content, zijn op de website van Kenniscentrum Sport specifieke pagina's voor de kinderopvang en over de doelgroep 0-4-jarigen ontwikkeld. Deze worden via vakbladen en het netwerk van specialisten onder de aandacht gebracht en voortdurend geactualiseerd met nieuwe producten en kennis.
- We verzorgen drie workshops over beweegstimulering van 0-4 jarigen op relevante bijeenkomsten voor professionals vanuit de JGZ en de kinderopvang.
- Met Mulier Instituut en het ministerie van VWS stemmen we af welke bijdragen Kenniscentrum Sport levert op onderdelen uit 'De kleine beweegagenda' (2019-2021, deelakkoord Vaardig in bewegen van het Sportakkoord). Voor het thema Fit en gezond ligt de focus op de ontwikkeling van een beweegadvies en het opstellen van een kennisagenda. In thema Vaardig in bewegen is de inzet gericht op het beschrijven van best practices en monitoren van de voortgang van 'De kleine beweegagenda'.

1.2 Beweegrichtlijnen 4-18 jarigen

Van de kinderen van 4 t/m 11 jaar voldoet 55,4% aan de beweegrichtlijnen, van de kinderen van 12 t/m 17 jaar slechts 33,9%⁷. Spelen en bewegen is minder vanzelfsprekend geworden in het dagelijks leven van kinderen⁸.

⁷ RIVM (2018), *Overzicht kernindicatoren sport en bewegen*

⁸ Ministerie van VWS (2018), *Nationaal Sportakkoord; Sport verenigt Nederland*

Doel

Kenniscentrum Sport ondersteunt professionals in de JGZ en in de buitenschoolse opvang met kennis en producten om bewegen te stimuleren bij jeugd van 4-18 jaar. We vergroten de bewustwording van het belang van bewegen en helpen hen met het toepasbaar maken van kennis. Via professionals in de JGZ en buitenschoolse opvang bereiken we ook ouders; zij hebben een grote invloed op het sport- en beweeggedrag van kinderen.

Wat gaan we doen?

- Kenniscentrum Sport betreft input van professionals die kinderen van 4-12 jaar en van 12-18 jaar begeleiden, bij de doorontwikkeling en verspreiding van de Bewegcirkel. Eind 2020 is de Bewegcirkel 500 keer afgenomen door professionals uit de JGZ en 500 keer door leefstijlcoaches die zich richten op beweegstimulering van jeugd.
- In 2019 heeft Kenniscentrum Sport in samenwerking met NCJ, Pharos en GGD regio Utrecht (GGDRU) de webapp 'de Bewegwijzer' doorontwikkeld. In 2020 stimuleren we het gebruik ervan en verspreiden deze online onder JGZ professionals. Eind 2020 is de webapp 3.000 keer ingevuld door kinderen in de bovenbouw van het primair onderwijs.
- Kennis over bewegen van 4-18 jarigen die beschikbaar wordt gesteld via Stichting Opvoeden, houden we up-to-date door onze inzet in de redactieraad (twee keer per jaar).
- We dragen bij aan de doorontwikkeling van het traject 'Uitdagend spelen' (in 2019 nog onder de naam 'Risicovol spelen') voor de doelgroep 5-7 jarigen, in samenwerking met VeiligheidNL, door kennis en informatie te leveren voor een update van de websitepagina van VeiligheidNL⁹;
- We voeren twee focusgroepgesprekken met professionals in de buitenschoolse opvang om inzicht te krijgen in hun uitdagingen, kansen en behoeften om bewegen te stimuleren. Met die inbreng ontwikkelen we toepasbare kennis voor deze professionals.
- De al bestaande argumentenkaartjes worden doorontwikkeld voor professionals uit de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en leefstijlcoaches die werken met 4-12 jarigen. De kaartjes helpen hen om ouders bewust te maken van het belang van bewegen en het gesprek hierover te voeren. Eind 2020 zijn de argumentenkaartjes in totaal 200 keer gedownload of aangevraagd door professionals uit de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang en door leefstijlcoaches.
- Met behulp van de GGD AppStore -die in 2019 maandelijks ruim 2.000 nieuwe bezoekers trekt- maken we een overzicht van een aantal betrouwbare apps die jeugd kunnen ondersteunen bij het starten en volhouden van bewegen. Dit resulteert in een publicatie op Allesoversport (medio 2020), met een bereik van 1.000 paginaweergaven eind 2020.
- Vanuit projectsubsidie organiseren we voor 'Kinderen sportief op gewicht (KSG)' en 'Jeugd in lage inkomensbuurten (Jilib)' drie bijeenkomsten voor elk 50-100 deelnemers. Daarin wordt kennis uitgewisseld over relevante thema's voor lokale projecten en interventie-eigenaren. Ook wordt, aan de hand van de behoeften, gewerkt aan het ontwikkelen van instrumenten die specifiek voor deze doelgroepen ingezet worden.

⁹ VeiligheidNL, <https://www.veiligheid.nl/kinderveiligheid/spelen/risicovol-spelen>

1.3 Beweegrichtlijnen 18-65 jarigen (volwassenen)

Volwassenen vinden kennis over sport, bewegen en gezondheid hoofdzakelijk online. Sommige groepen, zoals chronisch zieken en mensen met overgewicht/obesitas, voldoen minder aan de beweegrichtlijnen en hebben meer ondersteuning nodig dan alleen online informatie. Zij hebben meer behoefte aan persoonlijk contact; met de praktijkondersteuner van de huisarts (POH'er), de leefstijlcoach en fitnessinstructeur.

Doel

Kenniscentrum Sport richt zich op het vergroten van de bewustwording over het belang van bewegen bij POH-ers, leefstijlcoaches, fitnessprofessionals en volwassenen zelf. Daarnaast ondersteunen we deze professionals met het toepassen van kennis die hen helpt het beweeggedrag bij hun cliënten te veranderen. Hiermee denken we in 2020 15% van de POH'ers en fitnessprofessionals en 60% van de leefstijlcoaches te bereiken.

Wat gaan we doen?

- We ontwikkelen een digitaal instrument voor professionals dat inzicht geeft in hoeverre volwassenen voldoen aan de beweegrichtlijnen. Dit instrument maakt mensen bewust van hun beweeggedrag en leidt naar de Bewegcirkel (instrument is eind 2020 gereed).
- De Bewegcirkel wordt gepromoot en verspreid onder professionals die met volwassenen werken. Eind 2020 is de Bewegcirkel 10.000 keer afgenomen.
- We ontwikkelen een digitale variant van de Bewegcirkel die ingezet wordt door professionals en hun klanten om beweeggedrag te veranderen. Dit instrument wordt verspreid via Kenniscentrumsport.nl en andere relevante kanalen (eind 2020 gereed).
- We maken een presentatie/workshop voor regionale bijeenkomsten van professionals over het thema beweegstimulering (o.a. verbinding zorg en sport, inzet van erkende interventies, inclusief de Gecombineerde Leefstijl Interventie). Deze wordt zes keer ingezet in 2020, met een bereik van 300 professionals.
- We beschrijven drie praktijkvoorbeelden over de rol van sport- en beweegprofessionals (o.a. in de Gecombineerde Leefstijl Interventie). De praktijkvoorbeelden worden gepubliceerd op Allesoversport en minimaal twee andere relevante kanalen voor POH-ers, leefstijlcoaches en fitnessprofessionals. Bereik voor elk van de drie websites: 5.000 paginaweergaven.
- Kenniscentrum Sport werkt mee aan het aanpassen van het curriculum van verpleegkundigen en (basis- en huis-)artsen over overgewicht en leefstijl, door kennis te leveren over bewegen. We doen dat in samenwerking met de Alliantie Voeding in de Zorg en diverse stakeholders. In 2021 zijn de curricula van vier medische opleidingen en van 20% van relevante opleidingen HBO (5) en MBO (9) vernieuwd.
- We delen content via relevante kanalen in de fitnesssector (o.a. NL Actief) en bereiken daarmee fitnessprofessionals.
- Met behulp van de GGD AppStore maken we een overzicht van betrouwbare apps die volwassenen kunnen ondersteunen bij het starten en volhouden van bewegen. We beoordelen tenminste drie relevante apps die opgenomen worden in de GGD AppStore. Resultaat is een publicatie op Allesoversport (medio 2020) met een bereik van 1.500 paginaweergaven.

1.4 Beweegrichtlijnen 65+ (ouderen)

De veranderingen in het zorgstelsel, waarbij ouderen gevraagd wordt langer thuis te blijven wonen, vragen om langere zelfredzaamheid. Voldoende (blijven) bewegen draagt daaraan bij. Van de ouderen voldoet slecht 37% aan de beweegrichtlijnen ¹⁰.

De trend is om de zorg en ondersteuning die ouderen nodig hebben zo veel mogelijk integraal te organiseren. De kennis en activiteiten van Kenniscentrum Sport sluiten daarbij aan.

Doel

Kenniscentrum Sport stimuleert de bewustwording over het belang van bewegen en het handelingsperspectief van professionals die in de eerstelijnszorg werken met ouderen, zoals de praktijkondersteuner van de huisarts (POH'er). Daarbij richten we ons vooral op de minder vitale oudere die te maken heeft met functionele- en/of cognitieve beperkingen.

In 2020, het eerste jaar dat we specifieke kennisproducten voor de POH ouderen hebben, kent 10% van hen onze producten en 5% heeft een of meer producten of diensten afgenomen. Binnen drie jaar willen we het gebruik vergroten naar minstens 20%.

Wat gaan we doen?

- De huidige Beweegcirkel (digitaal) doorontwikkelen op basis van input van professionals die ouderen begeleiden en deze verder verspreiden, zowel online als in bijeenkomsten.
- Onder de leden van de Nederlandse Vereniging van Praktijkondersteuners (NVvPO) is in 2019 een enquête uitgezet, met als doel om inzicht te verkrijgen in hun behoeften, uitdagingen en kansen om bewegen te stimuleren. Op basis van deze input wordt in 2020 gekeken wat POH'ers aanvullend nodig hebben. Activiteiten worden zoveel mogelijk opgepakt met LOT-partners die zich richten op POH'ers. In 2020 bereiken we 50 POH'ers ouderen per regionale bijeenkomst.
- Vanuit het leefstijlprogramma 'ProMuscle in de Praktijk' van de WUR verspreiden wij kennis over het belang van behoud van sterke spieren. Dit gebeurt via eigen online kanalen en relevante websites en vakbladen, in samenwerking met de WUR en NL Actief.
- Wij ontwikkelen samen met de WUR en GGD Noord- en Oost-Gelderland een instrument voor de POH om sarcopenie (afname van spiermassa en spierfunctie) te herkennen en op basis daarvan mensen te kunnen doorverwijzen naar geschikt aanbod. Bereik: in 2020 is dit instrument door 100 POH'ers aangevraagd. Naar behoefte ondersteunen we professionals bij de toepassing ervan.
- Het instrument over dementie dat in 2019 is ontwikkeld vanuit het consortium met de VU, Radboud Universiteit, en UMCG -in samenwerking met Kenniscentrum Sport- wordt doorontwikkeld met wetenschappelijke kennis en een instructie voor professionele en vrijwillige begeleiders van ouderen met dementie in de dagbesteding. In 2020 hebben minimaal 250 unieke bezoekers het instrument bekeken. Naar behoefte ondersteunen we professionals bij de toepassing ervan.
- Het instrument op Kenniscentrumsport.nl dat voor professionals/volwassenen wordt ontwikkeld, is in 2020 ook geschikt voor ouderen. Het instrument geeft inzicht in hoeverre ouderen voldoen aan de beweegrichtlijnen.
- Met onze nieuwsbrief 'Bewegen voor ouderen' bereiken we 3-maandelijks minimaal 1.000 professionals die zich op deze groep richten.

¹⁰ RIVM (2018), *Overzicht kernindicatoren sport en bewegen*

2. Vaardig in bewegen

Ambitie

Professionals die met kinderen werken, beschikken over voldoende en adequate, actuele kennis en instrumenten om een passend beweegaanbod te bieden. Daarmee kunnen kinderen beter en met plezier bewegen.

Context

Uit onderzoek blijkt dat de motorische vaardigheid van kinderen de laatste twee decennia is afgenomen. Dit heeft tot gevolg dat ze minder bewegen, minder fit zijn en meer kans hebben op overgewicht en chronische aandoeningen. Ook beleven ze minder plezier aan sport, omdat ze fysiek niet goed kunnen meekomen. De kans dat kinderen stoppen met sport, is hierdoor groter.

Het deelakkoord Vaardig in bewegen uit het Sportakkoord heeft de ambitie om deze neerwaartse spiraal naar boven om te buigen. Kenniscentrum Sport organiseert twee kennisbijeenkomsten voor ca. 30 ondertekenaars en betrokkenen bij dit deelakkoord, om de voortgang van de implementatie te bespreken, actuele kennis te delen en vooruit te kijken. Kenniscentrum Sport ondersteunt ook de professionals die werk maken van het deelakkoord Vaardig in bewegen. Dit zijn professionals die werken in het onderwijs, de kinderopvang of bij gemeenten.

Tot slot delen we in samenwerking met ZonMw de actuele kennis en ontwikkelingen over buitenspelen, met als leidraad de ideeën die zijn voortgekomen uit de Sportinnovator challenge.

2.1 Professionals in onderwijs en opvang

Doel

Kenniscentrum Sport levert kennis en instrumenten aan professionals in onderwijs en opvang, waarmee zij meer en beter bewegen in hun school of kinderopvang brengen. In 2020 streven we naar een bereik van 20% van alle scholen en 10% van de kinderopvang.

Gezonde School-programma

Samen met KVLO en de LOT-instituten ontwikkelen en ontsluiten we kennisproducten voor het programma Gezonde School (PO, VO, MBO) en ondersteunen we scholen die (willen) deelnemen aan het programma. Het speerpunt hierbij is om draagvlak voor meer sport en bewegen te creëren bij scholen die nog geen Gezonde School zijn (6.500 in totaal).

Medio 2019 hebben 591 scholen PO het deelthema Sport en Bewegen, 127 scholen in het VO en 55 scholen in het MBO. Het behalen van het deelthema draagt bij aan een beter sport- en beweegbeleid op school en in de schoolomgeving en beter bewegingsonderwijs.

Wat gaan we doen?

- Updaten van kennis op themapagina's over sport en bewegen op de website Gezonde School. Eind 2020 hebben minimaal 700 unieke bezoekers de themapagina Sport en Bewegen bezocht.
- In samenwerking met KVLO actualiseren van vragenlijsten en criteria, en beoordelen van 50 aanvragen van deelthema Sport en Bewegen van vignet Gezonde School.
- Werken aan deskundigheidsbevordering voor Gezonde School adviseurs (GSA) en Gezonde School coördinatoren (GSC). In 2020 zijn totaal 100 GSA's en GSC's door Kenniscentrum Sport getraind in workshops tijdens landelijke bijeenkomsten. Daarnaast verzorgen we in samenwerking met KVLO twee workshops Sport en Bewegen op landelijke congresdagen voor PO.
- In samenwerking met de LOT-Jeugd-partners ontwikkelen wij een modulair opgebouwde e-learning voor Gezonde School coördinatoren en helpen we bij de invulling en implementatie. Doel van de e-learning is het versterken van het kennisniveau van Gezonde School coördinatoren op de specifieke thema's.
- In drie artikelen beschrijven we goede voorbeelden van meer en vaardig bewegen rondom scholen, gebaseerd op de ervaringen van de Gezonde School. Deze artikelen bevatten eveneens informatie en kennis over *brain breaks*, bewegen en cognitie, *report card* en bewegend leren.
- We maken een infographic voor PO-schooldirecties en besturen: 'Het belang van sport en bewegen in het PO'. Hiermee bereiken we 500 schooldirecties en besturen.
- We verspreiden - in samenwerking met KVLO en NOC*NSF - kennis over de verkiezing Sportiefste School naar VO/VSO scholen. Hierbij verspreiden we tevens de kennis vanuit het project 'Keep Youngsters Involved'.
- We delen de uitkomsten van het onderzoek van het Mulier Instituut naar meetinstrumenten via een artikel en de communicatiekanalen van de Gezonde School en op Allesoversport. We bereiken hiermee de 760 Gezonde Scholen die het certificaat van het deelthema Sport en Bewegen hebben.

Gezonde Kinderopvang

Doel

Kenniscentrum Sport is partner in het programma Gezonde Kinderopvang, met als doel dat 400 organisaties een coach laten opleiden en nog veel meer organisaties zich laten inspireren.

Wat gaan we doen?

- Kenniscentrum Sport verzorgt een training en maandelijkse informatie- en nieuwsbrief-items voor de opleiding 'Een Gezonde Start', waar mensen tot coaches Gezonde Kinderopvang worden opgeleid. We verzorgen workshops en intervisiesessies op drie bijscholingen en sluiten elke twee maanden aan bij het overleg met de werkgroep Gezonde Kinderopvang.
- In de aanpak Gezonde Kinderopvang leveren we kennis die helpt bij het up-to-date blijven van het deelthema Bewegen. Alle informatie -met name de website- wordt minimaal een keer per jaar gescreend.
- We verwijzen in minstens vijf publicaties en op minstens vijf bijeenkomsten naar de aanpak Gezonde Kinderopvang. We zetten kennisproducten van de Gezonde Kinderopvang in om kinderopvangorganisaties te stimuleren meer aandacht te schenken aan sport en bewegen.

- We organiseren een *peer-learning* bijeenkomst voor staf en management van tien tot twintig kinderopvanglocaties die zich verder willen verdiepen in profilering met en werken aan sport en bewegen.
- Vanuit de aanvraag Gezonde Kinderopvang ontvangt Kenniscentrum Sport via Voedingscentrum NL middelen voor vier intervisiedagen, bijdragen aan de communicatie en leveren van input voor de monitor die gepland is.

0-4 jarigen: De kleine beweegagenda

Doel

'De kleine beweegagenda' is een uitwerking van het deelakkoord Vaardig in bewegen uit het Sportakkoord en richt zich op de jongste kinderen van 0 tot 4 jaar. Doel van de agenda is om kennis over bewegen bij 0-4 jarigen te verzamelen en professionals in de sector te helpen deze kennis toe te passen, zodat deze jonge kinderen meer en beter gaan bewegen. Alle landelijke stakeholders en initiatieven zijn hierop aangesloten. Hierbij zoeken we ook aansluiting met het landelijke actieprogramma Kansrijke Start en programma Gezonde Generatie.

Wat gaan we doen?

Kenniscentrum Sport is initiatiefnemer van De kleine beweegagenda (2019-2021) en werkt daarin samen met Mulier Instituut. Het plan bestaat uit drie onderdelen: komen tot een beweegadvies, een kennisagenda voor 0-4 en best practices. Naast de inzet die onder thema Fit en gezond is beschreven, richt team Vaardig in bewegen zich met name op het beschrijven van best practices en het voeren van de projectleiding op de voortgang van de agenda. We stemmen af met partners binnen het plan en andere relevante stakeholders.

Activiteiten in 2020:

- We informeren 30 stakeholders vier maal over de voortgang van De kleine beweegagenda;
- We organiseren twee voortgangsbijeenkomsten voor alle partijen (ca. 25) die deelnemen aan De kleine beweegagenda;
- We promoten de inzet van erkende interventies voor de doelgroep van 0-4 jaar door twee publicaties in onze nieuwsbrief, tweemaal een bericht op de kinderopvang pagina van Kenniscentrum Sport, en met de publicatie van drie artikelen in een relevant vakblad of tijdschrift met minstens 5.000 lezers;
- We onderhouden en intensiveren het netwerk van erkende interventies en good practices door minstens twee maal per jaar met elke eigenaar van een erkende interventie contact te hebben en door minstens vijf personen of organisaties te vragen naar good practices.

De activiteiten voor 0-4 jarigen zijn breder dan De kleine beweegagenda.

- Kenniscentrum Sport stimuleert minstens drie nog niet erkende, veelbelovende aanpakken tot het aanvragen van erkenning, door hen te informeren over het erkenningstraject;
- We dragen bij aan de doorontwikkeling van het traject 'Uitdagend spelen' (in 2019 nog onder de naam 'Risicovol spelen') voor de doelgroep 0-4 jarigen, in samenwerking met VeiligheidNL, door kennis en informatie te leveren voor een update van de website pagina van VeiligheidNL¹¹;
- We organiseren twee workshops over het belang van bewegen voor 0-4 jarigen voor 20 professionals in de JGZ of kinderopvang;

¹¹ VeiligheidNL, <https://www.veiligheid.nl/kinderveiligheid/spelen/risicovol-spelen>

- We schrijven elke zes weken een blog op Kinderopvang Totaal! (met een bereik van 100.000 unieke bezoekers per maand);
- We schrijven twaalf maal per jaar een rubriek in het tijdschrift Kinderopvang (met een bereik van 15.000 professionals).

2.2 Ondersteuning gemeenten bij Vaardig in bewegen

Doel

Kenniscentrum Sport ondersteunt gemeenten met kennis en instrumenten zodat zij in staat zijn om in lokaal beleid en in lokale sportakkoorden te werken aan het thema Vaardig in bewegen. We willen in 2020 30% van de sportambtenaren bereiken en 10% van de buurtsportcoaches. We richten ons met name op die professionals die nog niet voldoende urgentie voelen en onvoldoende kennis hebben van Vaardig in bewegen.

Wat gaan we doen?

- In samenwerking met VSG ontwikkelt Kenniscentrum Sport een stappenplan voor het opzetten en onderhouden van lokale netwerken gericht op 'Vaardig in bewegen'. Het stappenplan voor gemeenteambtenaren Sport en Bewegen verspreiden we via VSG-werkconferenties (met een bereik van 150 beleidsmedewerkers);
- We schrijven een artikel met minimaal drie praktijkvoorbeelden in kleine, middelgrote en grote gemeenten hoe zij 'Vaardig in bewegen' vormgeven binnen de gemeente. Het artikel wordt verspreid via de communicatiekanalen van onder andere 'Wij buurtsportcoaches' (in 2020 verwacht bereik 350 buurtsportcoaches);
- We ondersteunen buurtsportcoaches met kennis in de vorm van factsheets, op basis van de in 2019 ontwikkelde kennis over Beter leren bewegen (opgenomen in de whitepaper), waarmee zij ouders bewust kunnen maken van het belang van meer en beter bewegen;
- In samenwerking met de Landelijke Academies Buurtsportcoaches (LAB) verkennen we de behoefte om workshops te verzorgen met kennis over Vaardig in bewegen op lokaal niveau met behulp van de Sportakkoord inspiratiekaart Vaardig in bewegen (en bereiken daarmee 100 buurtsportcoaches);
- In afstemming met team Waarde van sport publiceren we een artikel op Allesoversport met vier praktijkvoorbeelden van de inrichting van beweegvriendelijke buitenruimte voor kinderen. In 2020 bereiken we 100 professionals van kinderopvangorganisaties, directies van scholen en beleidsambtenaren Sport en Welzijn.

2.3 Opleidingen MBO en HBO

Doel

Kenniscentrum Sport biedt kennis over Vaardig in bewegen die door 10% van de MBO- en HBO-opleidingen wordt gebruikt bij het opleiden van toekomstige professionals in Sport en Bewegen en in de kinderopvang.

Wat gaan we doen?

MBO

- Samen met twee verschillende MBO-opleidingen en de MBO-raad maken we een generieke module die bijdraagt aan de kennis over Vaardig in bewegen van professionals;
- We delen de producten vanuit het EU-project *Keep Youngsters Involved* voor 12-18 jarigen en dragen de kennis over aan studenten van minimaal twee opleidingen (mogelijk via een module, in overleg met MBO en HBO).

Hogescholen

We zoeken de samenwerking met verschillende hogescholen om Vaardig in bewegen breed onder de aandacht te brengen.

- We dragen bij aan het congres 'Dag vol gedrag' van Hogeschool Windesheim (8 januari 2020). Verwacht aantal bezoekers: 300-500;
- We organiseren kennissessies over Vaardig in bewegen voor Sportkunde-/ALO-docenten van verschillende hogescholen (Bijv. HvA, HAN en Windesheim). Bereik: 50 docenten;
- Bij de HvA leveren we input voor curriculumontwikkeling van de ALO-opleiding en een bijscholing over interprofessioneel samenwerken rondom de motoriek van kinderen (inzet gefinancierd via detachering door HvA);
- We passen de leerpaden aan van de 'Specialist Sportieve en Gezonde School' met actuele kennis en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen.

Lectoraten

Kenniscentrum Sport is valorisatie- en verspreidingspartner in de netwerken 'Physical Literacy' en 'Sport & Talent'. In deze netwerken werken lectoraten, Mulier Instituut en Kenniscentrum Sport samen aan de ontwikkeling van een gemeenschappelijke kennisbasis.

- Kenniscentrum Sport verspreidt actief de kennis die universiteiten en hogescholen ontwikkelen. Twee keer per jaar verzamelt en bewerkt Kenniscentrum Sport deze kennis en verspreidt deze naar wetenschappers, onderwijsprofessionals en bonden. We verwachten hiermee 100 professionals te bereiken.
- Kenniscentrum verspreidt de kennis die het consortium *Physical Literacy* opdoet, via twee netwerkkomsten en een artikel. Hiermee bereiken wij 75 professionals.

3. Sociaal veilig sporten

Ambitie

De sport (georganiseerd, ongeorganiseerd en anders georganiseerd) en de (lokale) overheid weten gebruik te maken van toepasbare kennis, waarmee zij hun dienstverlening verbeteren en beleid maken om sociaal veilig sporten te bevorderen.

Context

Sociaal veilig sporten staat al decennia op de agenda van beleidsmakers van overheden en sportbonden. Al in de jaren zeventig duikt 'spelverruwing' op in een inventarisatie van toekomstige thema's in de sport. En in de jaren negentig zijn 'fair play' en 'normen en waarden in de sport' belangrijke thema's. Meer recentelijk is er het actieplan 'naar een veiliger sportklimaat (VSK)' ontwikkeld en 'positieve sportcultuur' is één van de thema's in het Sportakkoord. Hieruit kan geconcludeerd worden dat sociaal veilig sporten een structureel thema is.

Het thema 'sociaal veilig sporten' omvat onderwerpen als 'goed sportbestuur' (integriteit, good governance, democratie, gedragscode, diversiteit), 'grensoverschrijdend gedrag' (seksuele intimidatie, agressie & geweld) en zaken als 'sportiviteit & respect' (regels, gedragscodes, *fair play*). Inzetten op de pedagogische vaardigheden en de kwaliteit van sportkader, het bevorderen van de rol van de lokale overheid en lokale ketens en netwerken worden hierin steeds belangrijker.

3.1 Sociaal veilig sportklimaat / Positieve sportcultuur

In 2018 is met het deelakkoord Positieve sportcultuur van het Sportakkoord de aandacht voor een sociaal veilig sportklimaat voor de komende jaren geborgd. In 2019 is de implementatie van het Sportakkoord van start gegaan en ervaren we in hoeverre Positieve sportcultuur ook lokaal aandacht krijgt en wat daarbij de vraagstukken zijn voor lokaal betrokkenen en ondersteuners. Daarnaast is sociaal veilig sporten eveneens buiten de georganiseerde sport een belangrijk thema. De kennis en ervaringen vanuit deelakkoord Positieve sportcultuur (en voorheen het actieplan VSK) worden idealiter ook toegepast in bijvoorbeeld de fitness- en zwembadbranche en binnen vechtsportscholen.

Doel

Kenniscentrum Sport ondersteunt lokale professionals (zoals sportformateurs, beleidsambtenaren, buurtsportcoaches en kader van (vecht-)sportverenigingen) met advies, kennis en producten om sociale veiligheid in de context van sport en bewegen te bevorderen.

Wat gaan we doen?

- Kenniscentrum sport ondersteunt en adviseert het uitwerkingsteam Positieve sportcultuur/Vitale sportaanbieders (Sportakkoord) bij voor hen actuele kennisvragen;
 - o eind 2020 hebben alle sportformateurs kennis van de inspiratiesheet en het verzameldocument Positieve sportcultuur;
 - o en is 50% van de beleidsambtenaren sport bekend met de kennisproducten (zoals inspiratiesheets), die ontwikkeld zijn voor het deelakkoord Positieve sportcultuur.

- Op vraag van beleidsmedewerkers van gemeenten adviseren we bij het proces tot vaststellen en handhaven van de ondergrens van een positieve sportcultuur en delen we good practices. We schrijven minimaal drie artikelen die door 20% van de gemeenten worden gelezen.
- We voeren met minimaal 15 gemeenten adviesgesprekken over de rol en inzet van gemeenten in het bevorderen van sociale veiligheid op en rond sportaccommodaties;
 - eind 2020 kent 30% van de gemeenten (beleidsambtenaren sport) het stappenplan 'de rol van de gemeente in het bevorderen van sociale veiligheid' (*werktitel*);
 - 10% van de gemeenten heeft het stappenplan gebruikt.
- Als onafhankelijke partner leveren we kennis en dragen daarmee bij aan de implementatie en verspreiding van de in 2019 herijkte Code Goed Sportbestuur voor sportverenigingen, bonden en bondsbesturen, in samenwerking met NOC*NSF en USBO;
 - in 2020 hebben 50-100 bondsbestuurders, bondsdirecteuren en verenigingsbestuurders deelgenomen aan bijeenkomsten over de Code Goed Sportbestuur.
- We ondersteunen interventies op het thema sociale veiligheid in hun kwaliteitstraject.
- We delen good practices van sociaal veilige sport vanuit de commerciële sportsector en de zwembadbranche.
- We nemen deel aan de beoordelingscommissie Sportinnovator Prijs 'Van prestatie naar plezier'. We ondersteunen ZonMw bij de call en het verspreiden van kennis en inzichten.
- We ondersteunen de valorisatie van het Kids First project (onderzoeksprogramma Sport en Bewegen) door een gezamenlijke bijeenkomst voor gemeenteambtenaren te organiseren.
- We verzamelen kennis over het verbeteren van de pedagogische vaardigheden van trainers en vrijwilligers in de sport. We ondersteunen bij kennisontwikkeling en -verspreiding door middel van scholing in MBO, HBO en sportbonden. We werken samen met het lectoraat van Windesheim en NOC*NSF en volgen de uitkomsten van Fontys Hogeschool;
 - we ondersteunen NOC*NSF bij implementatie en valorisatie van het Europese project ICoachKids in Nederland;
 - in 2020 hebben 200 kaderleden van sportverenigingen toegang tot het programma ICoachKids en gebruiken het.
- We delen onze kennis en wisselen ervaringen uit in de samenwerking van het platform 'Maatschappelijke waarde van vechtsport' met Vechtsport Autoriteit, NIVM en de gemeente Amsterdam;
 - in 2020 zijn 100 trainers van vechtsportscholen en 20 beleidsambtenaren van gemeenten bekend met kennis over de maatschappelijke betekenis van vechtsport. Kenniscentrum Sport organiseert een landelijke bijeenkomst, samen met de Vechtsportautoriteit, gemeente Amsterdam en NIVM.

4. Meedoen door sport en bewegen

Ambitie

Professionals beschikken over de kennis en handvatten om kwetsbare groepen die aansluiting in de samenleving missen, (weer) mee te laten doen door de inzet van sport en bewegen.

Context

Sport en bewegen wordt al vaak benut als beleidsmiddel bij complexe en hardnekkige problematiek rondom kwetsbare mensen. Het draagt bij aan fysieke en mentale veerkracht, en daarmee aan de preventie van gezondheidsrisico's en toename van welzijn. Het ontwikkelen van een duurzame, actieve leefstijl bij hen vraagt om nauwe samenwerking tussen de gemeente, buurtsportcoaches, partners in het sociaal domein, zorg, onderwijs en sport- en beweegaanbieders. Kenniscentrum Sport ondersteunt deze professionals met kennis over de verschillende doelgroepen. En met concrete instrumenten waarmee zij het beweeggedrag van kwetsbare mensen kunnen beïnvloeden.

Meedoen aan beweeg- en sportactiviteiten is voor mensen met een beperking, ouderen, risicojongeren of mensen die in armoede leven niet vanzelfsprekend. Daarnaast vragen kwetsbare groepen een passende, bekwame begeleiding en een veilige omgeving. Kwetsbare mensen in beweging krijgen, vraagt om geschikte interventies. Kenniscentrum Sport faciliteert de eigenaren van deze interventies om hun interventie naar een hoger erkenningsniveau te brengen en stimuleert dat deze vaker worden ingezet.

'Inclusief sporten en bewegen' is ook vanuit het Sportakkoord een doelstelling. Daarom sluit Kenniscentrum Sport met zijn ambities aan bij de uitvoering van de kennisvragen die binnen de Alliantie 'Sporten en bewegen voor iedereen' zijn geformuleerd.

4.1 Kwetsbare ouderen: zelfredzaamheid en sociale participatie

Het aantal ouderen neemt toe en daarmee ook een groep ouderen die onvoldoende zelfredzaam is en niet de vrijheid ervaart tot sociale participatie. De mate van kwetsbaarheid heeft grote invloed op het sociale leven van ouderen. Specifiek richten wij ons op de groep ouderen die zich eenzaam voelt: dat is 44% van de 65-plussers en 63% van de 85-plussers ¹².

Uit onderzoek en praktijk blijkt dat sport en bewegen een positieve bijdrage kan leveren aan het versterken van zelfredzaamheid en de sociale participatie. De gemeente vervult hierin een belangrijke rol. Kenniscentrum Sport deelt kennis over sport en bewegen voor ouderen met lokale professionals (beleidsmedewerkers sport, buurtsportcoaches) die betrokken zijn bij kwetsbare ouderen en het wegnemen van het sociale isolement. We werken daarin samen met diverse landelijke consortia.

¹² GGD GHOR Nederland, RIVM, CBS (2016), *Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen*

Doel

Kenniscentrum Sport ondersteunt professionals in het bereikbaar maken van sport en bewegen voor kwetsbare ouderen, om daarmee een positieve bijdrage te leveren aan

- hun zelfredzaamheid om langer thuis te kunnen wonen en sociale participatie;
- het langer behouden van eigen regie door beschermd wonen;
- het verlagen van de toekomstige zorgkosten rondom ouderen.

Wat gaan we doen?

- Naast de inspanning om de beweegrichtlijnen bij de doelgroep ouderen onder de aandacht te brengen (Thema Fit en gezond) draagt Kenniscentrum Sport bij aan deskundigheidsbevordering van professionals met doelgroepspecifieke scholingen, trainingen en/of leermodules. Daarmee is een groter aantal professionals in staat om met succes sport en bewegen te kunnen inzetten. We richten ons op professionals in beleid (zoals beleidsmedewerkers in het sociaal domein) en in de uitvoering (zoals de buurtsportcoach).
- We ontwikkelen een e-learning module over ouderdomsmotoriek en de methodiek Meer Bewegen voor Ouderen, voor NOC*NSF, sportbonden en MBO-, HBO- en sportopleidingen. De e-learning geeft kennis over de oudere, zijn beweegpatroon en -behoeften, en veilig sport- en beweegaanbod voor (kwetsbare) ouderen. In 2020 richten we ons op de ontwikkeling van de e-learning en een toets van de eerste versie bij 50 aanbieders. In 2021 wordt de module verder verspreid.
- We inventariseren vragen die leven in de ouderenzorg en leveren concrete oplossingen via diverse samenwerkingsverbanden, zoals platform Cluster sportbonden 50plus (NOC*NSF), consortium BeterOud, het landelijke programma Langer thuis en (in verkenning) het landelijke programma Een tegen eenzaamheid. Hiermee bereiken we in 2020 50% van de zorgprofessionals (ouderenzorg).
- We dragen bij aan het landelijk beweegprogramma Vitaliteitspelen, door kennis en instrumenten te bieden aan Sportvibes en Stichting Gouden Dagen. Dit zijn de instrumenten die op Kenniscentrumsport.nl worden aangeboden, waaronder de starterskit en het stappenplan voor bewegen in de ouderenzorg, en de beweegmodule die ontwikkeld wordt voor mensen met dementie.
- Met de 3-maandelijkse verspreiding van de nieuwsbrief 'bewegen voor ouderen' bereiken we ruim 1.000 professionals die zich op deze groep richten.

4.2 Kwetsbare jeugd en jongeren (4-23 jaar) en hun sociale omgeving

Ongeveer een op de negen kinderen groeit op in armoede¹³. Deze kinderen voldoen minder vaak aan de beweegrichtlijn dan kinderen van ouders met een hoger inkomen. Een lidmaatschap van een sportclub is voor hen niet vanzelfsprekend. Ze leven ongezonder en overgewicht komt vaker voor; één op de vijf kinderen uit een gezin met een laag inkomen heeft overgewicht. Ook komen deze kinderen vaker in aanraking met bureau Halt en de jeugdzorg.

Kinderen die niet mee kunnen doen, krijgen niet de kansen die voor leeftijdsgenootjes vanzelfsprekend zijn. Deelname aan sport of bewegen helpt een kind zich fysiek, mentaal en sociaal-emotioneel optimaal te ontwikkelen. Veel gemeenten hebben al een kind-pakket of

¹³ CBS (2018), *Armoede en sociale uitsluiting*

andere voorzieningen, maar hiermee worden nog niet alle kinderen in armoede bereikt en begeleid. Gemeenten hebben hierin een sleutelrol maar kunnen dit niet alleen. Het 'samenwerken' door verschillende experts en organisaties is een belangrijke randvoorwaarde om jeugd in complexe probleemsituaties te ondersteunen naar sport- en beweegactiviteiten.

Doel

Kenniscentrum Sport faciliteert professionals met kennis, instrumenten en advies bij specifieke vraagstukken, waarmee zij sport en bewegen beter bereikbaar maken voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Met onze diensten richten we ons op beleidsambtenaren sport/jeugd/armoede, buurtsportcoaches, sportprofessionals, zorg- en welzijnsprofessionals.

Wat gaan we doen?

- We brengen de hoofdlijnen van gemeentelijk armoedebeleid in kaart, met speciale aandacht voor het stimuleren van sport- en beweegdeelname en financiële regelingen die de deelname drempel verlagen.
- We laten een onderzoeksinstituut een update maken van het onderzoek naar sport- en beweegdeelname door kwetsbare kinderen (de meest recente gegevens dateren van 2014¹⁴). We duiden deze cijfers en verspreiden ze onder onze klantgroep; online en in bijeenkomsten.
- We ondersteunen drie erkende jeugd(-zorg) interventies (gericht op empowerment, participatie, sociale vaardigheden) bij een kwalitatieve doorontwikkeling. Met de kennis die we hier opdoen willen we op termijn een rekenmodel sport-jeugdzorg ontwikkelen, met als doel lokaal beleid te stimuleren om sport en bewegen in te zetten binnen de Jeugdzorg.
- We organiseren twee regionale symposia over (kwetsbare) jeugd & sport en bewegen voor circa 150 deelnemers. We delen actuele kennis, faciliteren uitwisseling en inventariseren kennisvragen. Op basis van actuele vraagstukken rondom jeugd wordt gekeken naar mogelijke uitbreiding van regionale symposia gedurende het jaar.
- We leveren inhoudelijke expertise voor drie landelijke bijeenkomsten voor 80 lokale projectleiders Sportimpuls Kinderen op Sportief Gewicht (KSG) en Jeugd in lage inkomensbuurten (Jilib) en betrokken interventie eigenaren. Met als doel de kwaliteit van hun projecten te vergroten.
- We adviseren maximaal vijf interventies die zich specifiek richten op kwetsbare jeugd en begeleiden hen naar een kwalitatieve doorontwikkeling.
- Op basis van het Human Capital Model wordt samen met team Waarde van sport een interactief instrument ontwikkeld dat leidt tot een advies voor een passende interventie.
- We continueren het tweejarige project 'Personal Assistent-Maatschappelijke diensttijd', in samenwerking met Special Heroes Nederland, en brengen advies uit over de rol en het belang van lokale samenwerking bij de realisatie van maatschappelijke diensttijd voor kwetsbare jongeren.
- We ontwikkelen een instrument om 'samenwerken binnen netwerken' te monitoren (als randvoorwaarde om jeugd in complexe probleemsituaties te ondersteunen naar sport- en beweegdeelname). In tenminste vijf pilotregio's doen we ervaring op met de monitor.

¹⁴ WUR (onderzoeksresultaten gepubliceerd in 2017), *Onderzoek Jeugd, Zorg en Sport*

4.3 Stimuleren sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking en/of chronische aandoening

Voor mensen met een beperking is het niet vanzelfsprekend om te bewegen en te sporten. Uit diverse onderzoeken blijkt dat hun beweeg- en sportparticipatie achterblijft. Zij ervaren op individueel niveau belemmeringen, zoals ervaren gezondheid, zich niet thuis voelen of randvoorwaarden als passend sportaanbod en sporthulpmiddelen. Om deelname te bevorderen en meer plezier in sport en bewegen te realiseren, is meer kennis nodig over mensen met een beperking, hun behoeften, hun mogelijkheden en belemmeringen. Ook is het belangrijk om alle professionals in de leefomgeving te betrekken bij dit proces, en te weten hoe je hen optimaal verbindt aan lokaal sport- en bewegbeleid, -aanbod en -uitvoering.

Doel

Kenniscentrum Sport ondersteunt beleidsambtenaren sport, buurtsportcoaches en zorg- en welzijnsprofessionals met kennis en instrumenten om de sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking en/of chronische aandoening te stimuleren.

Wat gaan we doen?

- We organiseren bijeenkomsten om kennis aan te reiken aan professionals:
 - twee bijeenkomsten waarin we in totaal 40 beleidsambtenaren ondersteunen bij het ontwikkelen van inclusief sport- en bewegbeleid en het leggen van verbindingen tussen de zorg- en welzijnsprofessionals, sport- en beweegaanbieders en (groepen) burgers binnen de gemeente. We werken daarin samen met VSG;
 - twee trajecten van twee werksessies voor in totaal 20 beleidsambtenaren en regionaal consulenten aangepast sporten, om hen te ondersteunen in het toepassen van Scan & Match; een vraag- en aanbodscan voor mensen met een beperking;
 - een event 'Ieder kind kan meedoen' voor 100 deelnemers, over kinderen met een motorische en/of gedragsmatige achterstand in sport en bewegen. We werken daarin samen met Special Heroes Nederland en de Hanzehogeschool Groningen (met een financiële bijdrage van Special Heroes Nederland);
 - twee regionale kennisbijeenkomsten voor in totaal 25 sport- en beweegconsulenten in revalidatie instellingen, om de inzet van Beweeg- en Sportloketten te bevorderen;
 - een landelijke bijeenkomst voor 75 revalidatie artsen, (medisch) managers en sport- en beweegconsulenten, om nut en noodzaak van bewegen en sport onder de aandacht te brengen. We werken daarin samen met Special Heroes Nederland en de Werkgroep Bewegen en Sport van de Vereniging voor Revalidatieartsen (WVBS) (met een financiële bijdrage van Special Heroes Nederland).
- We ontwikkelen kennis en instrumenten:
 - we maken een monitormodel voor regionale samenwerkingsverbanden aangepast sporten, middels pilots met twee regionale samenwerkingsverbanden. We werken daarin samen met VSG;
 - we vervullen een adviserende rol bij de doorontwikkeling van beweeg- en sportloketten (Revalidatie, Sport en Bewegen) naar leefstijl-loketten in vijf tot tien pilots (vanuit het Preventieakkoord) samen met de WVBS en Special Heroes Nederland.

- o we ontwikkelen een whitepaper voor beleidsambtenaren over nut en noodzaak van de inzet van 'anders georganiseerde sport' om kwetsbare doelgroepen in beweging te krijgen. Eind 2020 is de whitepaper 600 keer gedownload.
- We delen kennis en houden die up-to-date:
 - o kennis over sport en bewegen in de gehandicaptenzorg, te verspreiden via het informatieplatform Special Heroes Campus, Kennisplein Gehandicaptenzorg en Allesoversport. We werken daarin samen met Special Heroes en zorgprofessionals;
 - o we vertalen producten van het EU-project InSport (handleiding inclusief sporten, tipsheets, online training en instrumenten) naar de Nederlandse situatie;
 - o in samenwerking met NL Actief verzamelen we goede voorbeelden over mogelijkheden van de fitnessbranche om mensen met chronische aandoeningen structureel in beweging te krijgen. Te delen via beweeg- en sportloketten, buurtsportcoaches en het (Grenzeloos Actief) netwerk.
- We adviseren en begeleiden maximaal zeven interventie-eigenaren bij het erkenningstraject van (betekenisvolle) sport- en beweeginterventies gericht op kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking of chronische aandoening.

4.4 Duurzame, integrale inzet van buurtsportcoaches

De afgelopen jaren is het beleid rondom de inzet van buurtsportcoaches veranderd en is de functie verbreed. De ruime kaders en de mogelijkheid om in te spelen op lokale behoeften bieden veel voordelen, maar kunnen ook leiden tot versnippering, inefficiëntie en verminderde impact. Teamleiders van buurtsportcoaches vormen een cruciale schakel in de vertaling van beleid naar uitvoering en andersom, en in de afstemming met de gemeente en partners. Daarnaast hebben zij de belangrijke rol om buurtsportcoaches aan te sturen, in hun kracht in te zetten en te begeleiden bij hun ontwikkeling. Veel buurtsportcoaches zijn immers nog onvoldoende toegerust om nieuwe samenwerkingspartners te betrekken en doelgroepen te bereiken waarvoor bewegen als middel kansen biedt om mee te doen in de maatschappij.

Doel

Kenniscentrum Sport ondersteunt gemeenten, werkgevers en teamleiders van buurtsportcoaches met kennis en instrumenten om een bijdrage te leveren aan het vergroten van de impact en de integrale inzet van buurtsportcoaches. Kenniscentrum Sport ondersteunt buurtsportcoaches, teamleiders en opleiders om kwaliteit en vakontwikkeling te bevorderen.

Wat gaan we doen?

- We faciliteren circa 150 teamleiders (en hun werkgevers/opdrachtgevers/gemeenten) bij het vergroten van de impact van de inzet van buurtsportcoaches en het bevorderen van de aansluiting tussen beleid en praktijk. Dit doen we in co-creatie met 40 teamleiders door artikelen te schrijven, instrumenten en tips te ontwikkelen en kennis te delen over:
 - o zichtbaar maken van opbrengsten;
 - o duurzame en intersectorale samenwerking;
 - o ondernemerschap en leiderschap (binnen verschillende organisatiestructuren).

- Vanuit onze rol als kennisinstituut ondersteunen we met kennis onder andere:
 - de Brede Regeling Combinatiefuncties, in samenwerking met VSG en LKCA, waarbij we kennis delen en de onderlinge samenwerking van buurtsportcoaches en cultuurcoaches bevorderen en ondersteunen;
 - het landelijk platform Wij Buurtsportcoaches;
 - de Landelijke Academies Buurtsportcoaches (LAB);
 - de proeftuinen clubkadercoaching (KNVB).
- We leveren een bijdrage aan de bestaande profielen voor buurtsportcoaches in samenwerking met partners zoals de WOS, VSG en Wij Buurtsportcoaches. Kenniscentrum Sport zoekt daarbij de verbinding met Sociaal Werk Nederland, Movisie en de KVLO, zodat de betreffende profielen aansluiten bij de behoeften en de werkwijze van de andere domeinen. De profielen worden via de kanalen van Kenniscentrum Sport en bovenstaande partners verspreid naar 150 werkgevers, alle gemeenten en MBO- en HBO-sportopleidingen om de aansluiting tussen praktijk, beleid en onderwijs te verbeteren.
- Binnen het RAAK project 'de buurtsportcoach als katalysator voor een beweegvriendelijke omgeving' ontwikkelen we instrumenten en een e-learning voor buurtsportcoaches en studenten sportkunde. We werken samen met o.a. Fontys Hogeschool, Hanze Hogeschool, TU Eindhoven, VSG en Sportkracht Noord. De instrumenten worden verspreid via het LAB en andere partners. Eind 2021 werken 5-10% van de ongeveer 5.000 buurtsportcoaches met de instrumenten binnen dit thema.

5. Waarde van sport

Ambitie

De maatschappelijke en economische waarde van sport als doel en als middel is aangetoond en bekend bij de sportsector, de overheid en aanpalende sectoren. Daarnaast weet de professional hoe deze waarde geoptimaliseerd kan worden.

Context

De economische en maatschappelijke effecten van sport en bewegen zijn talrijk. Dit geeft sport en bewegen een bepaalde waarde, uit te drukken in economisch kapitaal (geld, onroerend goed), cultureel kapitaal (kennis, vaardigheden, opleidingen) en sociaal kapitaal (relaties, netwerken). Deze totale waarde noemen wij het sportkapitaal. De behoefte aan bewijs van dit sportkapitaal - wat levert sport en bewegen op? - wordt steeds meer geuit door lokale overheden. Daarnaast is de vraag hoe we dit sportkapitaal financieel in stand kunnen houden (betaalbaarheid en financiering), zo optimaal mogelijk kunnen benutten (bezetting), verrijken (met sportevenementen) en uitbreiden (beweegvriendelijke omgeving).

5.1 Sociaaleconomische waarde van sport en bewegen

Om ervoor te zorgen dat de inzet van sport en bewegen in het sociaal domein vanzelfsprekend wordt, moeten we de effecten van sport en bewegen kennen en inzicht geven in het rendement van die inzet. Gemeenten en sportaanbieders hebben behoefte aan kengetallen van de sociaaleconomische waarde en de duiding daarvan. Daarmee kunnen zij lokale investeringen in sport en bewegen onderbouwen: in de wijk, in de sportvereniging, in een specifieke doelgroep of in accommodaties.

Kenniscentrum Sport zet zich in om het inzicht in de maatschappelijke effecten van sport te vergroten, te laten zien welke effecten gekwantificeerd kunnen worden en welke zelfs in geld uit te drukken zijn. Hierbij blijven we werken aan een combinatie van de inzichten uit het *Human Capital Model* van Bailey¹⁵, economische evaluaties zoals de maatschappelijke kosten-baten analyse, het rapport naar de sociaaleconomische waarde van sport en bewegen¹⁶ en het Social Return on Investment onderzoek¹⁷.

Doel

Kenniscentrum Sport voorziet minimaal 50% van de gemeenten en sportorganisaties van de meest actuele kennis over de sociaaleconomische waarde van sport en bewegen. Aan minimaal 15 gemeenten geven we handvatten om nieuwe beslissingen te nemen over toekomstige investeringen.

¹⁵ Bailey R., Hillman C., Arent C., Petitpas P. (2013), *Physical activity: an underestimated investment in human capital?*

¹⁶ Ecorys (2017), *De sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen*

¹⁷ Rebel, Mulier Instituut (2019), *De Social Return On Investment (SROI) van sport en bewegen*

Wat gaan we doen?

- We delen de uitkomsten van de *Social Return on Investment* (SROI) studie via verschillende kanalen (nieuwsbrief, social media, artikelen, presentaties) met alle gemeenten. Daarmee tonen we de maatschappelijke meerwaarde aan van investeringen in sport en bewegen.
- Door een verdiepende analyse bij drie gemeenten (in verschillende regio's) implementeren we de uitkomsten van de SROI-studie naar de lokale situatie. Vervolgens organiseren we twee sessies waarin vijf vergelijkbare gemeenten aan de hand van het SROI-dashboard met elkaar in gesprek gaan over hoe (de SROI van) hun gemeentelijk sportbeleid geoptimaliseerd kan worden. Dit resulteert voor deze 15 gemeenten in een eindadvies.
- Om vervolgstappen te zetten in het waarderen van de sociale effecten van sport en bewegen, en om het SROI-dashboard te verrijken en te optimaliseren, organiseren we twee expertmeetings met deskundigen uit Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Daarin wisselen we ervaringen uit en brengen verschillen in kaart.
- In 2020 is de literatuur-update van vier waarden van het *Human Capital Model* afgerond. Het model linkt interactief naar werkzame elementen en erkende interventies, met een focus op jeugd.
- We beschrijven twee tot vier ervaringen van andere kenniscentra, gemeenten en sportbonden over het toepassen van instrumenten voor economische analyses en de sociaaleconomische waarde van sport en bewegen, en delen deze op Allesoversport.

5.2 Sportinfrastructuur

Voor het optimaal benutten van de waarde van sport is een functionele en duurzame sportinfrastructuur nodig. Het Sportakkoord benoemt daarin drie speerpunten:

- open sportaccommodaties;
- beweegvriendelijke openbare ruimte;
- verduurzamen van sportaccommodaties.

Bovendien heeft de Omgevingswet raakvlakken met de sportinfrastructuur.

Kenniscentrum Sport onderscheidt drie thema's die belangrijk zijn om de sportinfrastructuur in stand te houden en te verbeteren:

- 1) Duurzaamheid, bezetting en exploitatie van (multifunctionele) sportaccommodaties zoals sportparken en -hallen, grasvelden en zwembaden;
- 2) Beweegvriendelijke omgeving (BVO): een leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen en te sporten;
- 3) De Omgevingswet: gericht op het "bereiken van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en het doelmatig ontwikkelen, beheren en gebruiken van die leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften".

Doel

Kenniscentrum Sport deelt kennis met gemeenten en sportorganisaties over open sportaccommodaties en parken, duurzame sportparken, beweegvriendelijke openbare ruimte en het vormgeven van omgevingsvisies en -plannen. Daarnaast ondersteunen we zes tot acht gemeenten met het toepassen van de verzamelde kennis bij concrete projecten op genoemde thema's.

Duurzame sportaccommodaties

Wat gaan we doen?

- We verzamelen en delen kennis over concepten, principes, succes- en faalfactoren en procesaanpakken van open sportaccommodaties en -parken, via publicaties van kennisproducten (artikelen, factsheets, infographics) op Allesoversport;
- We vertalen kennis over de optimale bezetting en exploitatie van sportaccommodaties, onder andere vanuit het Mulier-onderzoek 'Exploitatiemodellen sportaccommodaties', naar werkzame elementen. Publicatie via Allesoversport;
- In samenwerking met het Kennisplatform Energietransitie Maatschappelijk Vastgoed (KEMV) verzamelen we kennis en praktijkvoorbeelden uit de sport en andere sectoren, over het verduurzamen van (sport)accommodaties (waaronder energiebesparing en -opwekking, wateropvang/drainage, riothermie);
- Voor elk thema (open sportparken, bezetting/exploitatie, verduurzaming) initiëren we samenwerkingsverbanden van professionals uit de praktijk en de wetenschap. De inzichten die dit oplevert, delen we via Allesoversport en andere relevante kanalen;
- Eind 2020 is er een netwerk van minimaal 50 beleids- en sportprofessionals dat actief gebruik maakt van de kennis over open sportparken, bezetting/exploitatie en verduurzaming.

Beweegvriendelijke omgeving

Wat gaan we doen?

- Om kennis te ontwikkelen, delen en uit te wisselen over het concept beweegvriendelijke omgeving, organiseren we een reeks van drie kenniscafés die als fundament dienen voor het ontwikkelen van een platform (lancering 2021).
- Vanuit 'Ruimte voor lopen' en 'Tour de force' wordt samen met o.a. CROW kennis verzameld (literatuurstudie, gesprekken met deskundigen) en gedeeld (via nieuwsbrieven en Allesoversport) over acceptabele loopafstanden en aantrekkelijkheid van loop- en fietsroutes.
- Ter inspiratie aan gemeenten die omgevingsplannen vormgeven, beschrijven we twee wijkgerichte leerzame voorbeelden van een beweegvriendelijke omgeving (in tekst en beeld) en delen deze via Allesoversport en nieuwsbrieven.
- We versterken het netwerk van kennisinstellingen en gemeenten op het thema beweegvriendelijke en gezonde leefomgeving, door samen te werken bij gemeentelijke opgaven, en door kennis onderling actief te delen (via kenniscafés/webinars en verspreiding via online platforms).

Omgevingswet

Wat gaan we doen?

- We stellen met externe partijen een stappenplan Omgevingswet op, vanuit de optiek sport en bewegen, als aanvulling op de huidige VSG-handreiking Sport en de Omgevingswet. Dit stappenplan wordt gedeeld op Allesoversport en relevante kanalen van externe partijen, en we begeleiden vier gemeenten bij het toepassen ervan.
- We maken een overzicht van beschikbare instrumenten en databronnen die alle gemeenten in Nederland kunnen gebruiken bij het opstellen van omgevingsvisies en

-plannen. Dit overzicht wordt gedeeld op Allesoversport en via nieuwsbrieven van Kenniscentrum Sport en samenwerkingspartners (zoals VSG/VNG).

- We beschrijven vier voorbeelden van gemeentelijke (her)ontwikkelingen, waarbij op wijkniveau succesvol invulling is gegeven aan een omgeving die stimuleert tot sport en bewegen. Deze wijkgerichte voorbeelden delen we met gemeenten via nieuwsbrieven, relevante bijeenkomsten en op Allesoversport.
- In samenwerking met kennisinstellingen (zoals hogescholen), stedenbouwers en specialisten Omgevingswet ontwikkelen we 'bouwstenen beweegvriendelijke omgeving'. Gemeenten kunnen deze bouwstenen gebruiken bij het opstellen van omgevingsplannen. De bouwstenen delen we met gemeenten via nieuwsbrieven, relevante bijeenkomsten en op Allesoversport.

5.3 Betaalbaarheid en financiering van de sport

De financiering van de sport staat onder druk voor gemeenten, sportbonden en sportaanbieders. Om sport en bewegen betaalbaar te houden, is het nodig te kijken naar nieuwe financieringsvormen. Is financiering vanuit andere sectoren of het bedrijfsleven mogelijk als sport en bewegen daar bijdraagt aan doelen en ambities? Welke landelijke aanpassingen kan de sportsector doen om met de financiering optimaal in te spelen op de veranderende wensen en behoeften van overheden en burgers?

Doel

Kenniscentrum Sport biedt gemeenten en sportorganisaties kennis en praktische handvatten die hen helpen bij het beantwoorden van vragen over de betaalbaarheid en financiering van sport en de aan financiering gerelateerde governance vraagstukken.

Wat gaan we doen?

- We schrijven een reeks van (vier tot acht) artikelen en organiseren een webinar over betaalbaarheid en financiering van;
 - o bestedingen in de sport en aan de sport, de ontwikkelingen daarin en de betekenis ervan voor de sportdeelname en het beweeggedrag;
 - o (veranderingen in) wet- en regelgeving, subsidieregelingen en de effecten op lokaal sport- en beweegbeleid;
 - o financieel beleid van sport- en beweegaanbieders en de invloed ervan op de vitaliteit en de groei of afname van lidmaatschappen;
 - o alternatieve en innovatieve financieringsvormen en businessmodellen voor de sport.
- We vertalen relevante aanbevelingen en adviezen die de Nederlandse Sportraad doet over de toekomstbestendigheid van de Nederlandse sport (voortkomend uit het Sportakkoord) naar toepasbare kennis en informatie voor de sportsector, te delen via Allesoversport.
- De Financieringswijzer wordt up-to-date gehouden en opnieuw via onze sociale mediakanalen onder de aandacht gebracht (gekoppeld aan andere beleidsondersteunende producten, zoals de Beleidswijzer).

5.4 Bijdrage van sport aan de landelijke en lokale welvaart

De sportsector -als markt- draagt bij aan de nationale en lokale welvaart. Die bijdrage kunnen we in kaart brengen voor gemeenten en sportaanbieders, die deze kennis nodig hebben voor de legitimatie van investeringen in de sport. Kenniscentrum Sport richt zich vooral op de waarde van (top)sportevenementen voor de lokale gemeenschap. Wat zijn de belangrijkste kengetallen en wat kunnen toekomstige evenementen hieruit leren? Daarnaast besteden we aandacht aan de betekenis van sport en bewegen voor city- en regiomarketing, gebiedsontwikkeling, vestigingsklimaat, toerisme, werkgelegenheid en innovatie.

Doel

Kenniscentrum Sport voorziet gemeenten en sportprofessionals van kennis over de waarde van sportevenementen en de betekenis van sport en bewegen voor de lokale economie.

Wat gaan we doen?

- Verder bouwend op de resultaten uit 2019 laden we het economisch ontwikkelingsmodel uit het visiedocument van VSG met bronnen, data en praktijkvoorbeelden, om deze beter toepasbaar te maken voor beleidsambtenaren. Het model wordt via Allesoversport onder de aandacht van gemeenten gebracht.

6. Topsport

Ambitie

Topsportkader beschikt over kwalitatieve, wetenschappelijk onderbouwde, up-to-date kennis en gebruikt deze kennis om de sportprestaties te optimaliseren.

Context

NOC*NSF streeft ernaar structureel tot de beste tien sportlanden van de wereld te behoren. Een ambitie die door het ministerie van VWS wordt ondersteund. Een van de vereisten voor het bereiken van een dergelijke positie is dat het topsportkader op de hoogte is van de meest recente wetenschappelijke kennis over het leveren van topprestaties. De kennis moet zo snel mogelijk in begrijpelijke vorm voor hen beschikbaar zijn. Daarnaast wil het topsportkader snel een wetenschappelijk gefundeerd antwoord krijgen op vragen die spelen in hun sportpraktijk.

Om kwalitatieve up-to-date en innovatieve kennis te leveren die aansluit bij de Nederlandse topsport, werken we onder andere samen met de consortiumleden van Topsport Topics: NOC*NSF en de afdeling Bewegingswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen en de VU Amsterdam.

6.1 Kennisverbreding voor de topsport

Om weloverwogen keuzes te maken om te komen tot de beste prestaties van hun sporters, is het belangrijk dat bondscoaches op laagdrempelige wijze toegang hebben tot betrouwbare, relevante kennis. Dit vraagt een intermediair die de wetenschap voor de topsportpraktijk ontsluit en de vragen uit de praktijk bij de wetenschap onder de aandacht brengt. Om die schakelrol te vervullen, is het belangrijk dat wij worden gezien als een autoriteit als het gaat om betrouwbare kennisdeling. We willen de verbinder zijn tussen enerzijds de doelgroep bestaande uit bondscoaches, *embedded scientists*, technisch directeuren en leden van het *high performance team* van NOC*NSF en anderzijds de belangrijke stakeholders in het veld: de verschillende universiteiten en het ministerie van VWS (en ZonMw). Dit vraagt een grote betrokkenheid bij de doelgroep, om een vertrouwensband op te bouwen en zo ook werkelijk als betrouwbare gesprekspartner te fungeren.

Doel

Het team Topsport Topics binnen Kenniscentrum Sport maakt objectieve, hoogstaande, state-of-the-art en innovatieve kennis over het leveren van topprestaties toepasbaar voor topsportkader, zodat ze deze kennis kunnen meenemen in hun besluitvorming en handelingsrepertoire. Beleidsmakers die invloed hebben op sportonderzoek en sportleerlijnen, voorzien we van up-to-date wetenschappelijke inzichten en desgewenst leveren we vragen die in het veld leven.

Wat gaan we doen?

- We screenen wetenschappelijke sportliteratuur en vatten kwalitatief hoogstaand, voor de praktijk relevant, onderzoek samen in een duidelijke boodschap en praktisch advies voor de coach en sporter. Door de standplaatsen Vrije Universiteit en Rijksuniversiteit Groningen zitten de experts dicht bij de wetenschap en zijn ze op de hoogte van de meest

recente onderzoeken die lopen. Deze state of the art kennisverbinding wordt verder vormgegeven door het bezoek van 4-6 (inter)nationale sportwetenschappelijke congressen per jaar.

- We schrijven artikelen en factsheets aan de hand van de meest recente wetenschappelijke informatie, zodat state-of-the-art informatie over relevante onderwerpen op een overzichtelijke manier beschikbaar is. In 2020 leidt dit tot 60 artikelen en (updates van) factsheets gepubliceerd op Allesoversport/TopsportTopics.
- We beantwoorden vragen van bondscoaches op basis van wetenschappelijke sportliteratuur en gebruikmakend van het wetenschappelijke netwerk. We onderhouden contacten met bondscoaches en geven adviezen over de invulling van nationale topsportprogramma's, op basis van gesprekken en bezoeken aan betreffende programma's. In 2020 verwachten we 50 contacten met coaches en 36 adviezen aan bondscoaches.
- We organiseren samen met NLCOACH een congres over sport en wetenschap en schrijven een reeks van vier artikelen voor het NLCOACH magazine over 'feit of fabel, trends in de sport'.
- We verdiepen de tandenvorming met het high performance team van NOC*NSF op de gebieden *strength and conditioning*, medisch, voeding, talentontwikkeling en psychologie (in zes bijeenkomsten). We sluiten aan bij de ontwikkeling van de leerlijnen voor topcoaches in samenwerking met NOC*NSF.
- We sluiten aan bij VWS/ZonMw (twee bijeenkomsten), het Watertorenoverleg (twee bijeenkomsten) en Lectorenplatform (twee bijeenkomsten) om sturing te geven aan onderzoekscalls, gebaseerd op de behoefte van het topsportwerkveld enerzijds en de implementatie van de nieuwste kennis anderzijds.
- We onderzoeken hoe we de impact van content kunnen vergroten door een bredere communicatiemix:
 - we stellen een inhaakkalender op om een half jaar voor de start van een sportevenement coaches te voorzien van de, voor die sport relevante, laatste gepubliceerde kennis;
 - we zetten factsheets om naar een andere toegankelijke contentvorm (zoals video, podcast);
 - we onderzoeken welke communicatievorm het best aansluit bij de verschillende 'klanten' binnen onze primaire doelgroep (bondscoaches, *embedded scientists*). Dit kan variëren van geschreven content tot webinars, seminars of podcasts. Het resultaat van dit onderzoek wordt in pilotvorm aangeboden aan de verschillende subgroepen;
 - we maken gebruik van het communicatienetwerk van partners als NLCOACH;
 - bij actualiteiten in de topsport leveren we in de landelijke media een inhoudelijke bijdrage aan discussies en bieden we inzicht in feiten en fictie.

7. Public Affairs en Internationale activiteiten

Kenniscentrum Sport vindt het belangrijk om in te spelen op veranderingen in de maatschappij en publieke opinies te signaleren die van invloed zijn op de sector sport en bewegen in het algemeen en het product- en dienstenaanbod van de eigen organisatie in het bijzonder.

Doelen

1. Het volgen van politieke besluitvorming over sport en bewegen en het duiden ervan voor professionals, vanuit onze onafhankelijke kennispositie. We doen dat door:
 - sportgerelateerde onderwerpen op de politieke agenda van de Tweede Kamer onder de aandacht te brengen van professionals via artikelen, nieuwsbrieven en social media;
 - met ingang van de nieuwe zittingsperiode van het Europese Parlement actief de commissie CULT -die o.a. sport behandelt- te volgen en te duiden voor Nederlandse professionals, zodat zij tijdig zijn geïnformeerd over Europese ontwikkelingen.
2. Het positioneren van Kenniscentrum Sport als kennisbron voor politici en hun beleidsmedewerkers. We doen dat door:
 - actuele kennisproducten van onze inhoudelijke teams op maat aan te bieden aan Tweede Kamerleden en Europarlementariërs en hun vragen adequaat te beantwoorden. We peilen daarbij zoveel mogelijk vooraf bij VWS wat het standpunt van het Rijk is.
 - specifiek op het thema jeugd ook buiten de commissie sport van VWS het belang van sport en bewegen bij politici onder de aandacht te brengen. Dat kan bijvoorbeeld naar aanleiding van geplande kennisevents over sport en bewegen van jeugd.
3. Het vergroten van politieke sensitiviteit en kennis van de actuele politieke agenda voor interne en externe doelgroepen. Dat vertaalt zich in de volgende activiteiten:
 - verkenning van de behoefte aan specifieke kennis van professionals over de politieke agenda van de Tweede Kamer en het Europees Parlement;
 - intern en extern met events, trainingen en kennis inzicht geven in de politieke context waarin de sector sport en bewegen opereert. Samen met NOC*NSF, VSG en andere relevante stakeholders zal een inspiratiereis naar Brussel worden georganiseerd om de impact van Europa op de sport onder de aandacht te brengen.
4. Speciale aandacht gaat daarnaast naar kennis verzamelen en verspreiden over de rol van Europa. We doen dat door:
 - inzicht te geven in mogelijkheden voor Europese subsidies voor sport en bewegen in Nederland;
 - Engelstalige informatie over de Nederlandse werkwijze en structuur van sport en bewegen beschikbaar te stellen voor Nederlandse diplomatieke contacten en buitenlandse partijen;
 - Sportfolio, de online en offline etalage van opvallende Nederlandse sportprojecten, opnieuw in een herziene uitgave te publiceren, met name ten behoeve van sport-economische missies;
 - te investeren in relevante internationale netwerken als TAFISA (The Association For International Sport for All) en WHO/HEPA (European network for the promotion of health-enhancing physical activity). Kenniscentrum Sport is actief lid van deze beide

netwerken en blijft zo op de hoogte van actuele Europese en wereldwijde ontwikkelingen. Deze kennis vertalen wij waar mogelijk naar de Nederlandse context. Ook brengen wij Nederlandse kennis via deze partners onder de aandacht van organisaties in het buitenland. In voortgangsoverleggen met VWS worden ontwikkelingen gedeeld.

Begroting jaarplan 2020

Begroting aan te vragen instellingssubsidie VWS

De registratie van prestaties zal net als in voorgaand jaar plaatsvinden in uren (conform Handleiding Overheidstarieven). Geplande formatie wordt toegerekend aan de instellingssubsidie en gecorrigeerd met uren van verlof (vakantie/ziekte) en uren voor projecten derden. Onderstaande tabel bevat de begroting voor de aanvraag van de instellingssubsidie 2020. Deze begroting beperkt zich tot die activiteiten die met instellingssubsidie worden uitgevoerd.

Aanvraag instellingssubsidie 2020		Loon	Overhead	Materieel	Totaal
Thema 1	Fit en gezond	510.363	269.829	149.500	929.692
Thema 2	Vaardig leren bewegen	401.462	207.234	35.000	643.696
Thema 3	Sociaal veilig sporten	164.996	91.667	25.000	281.663
Thema 4	Meedoen door sport en bewegen	643.616	340.419	294.000	1.278.035
Thema 5	Waarde van sport	784.659	213.932	193.750	1.192.341
Thema 6	Topsport (incl. bijdrage NOC*NSF)	303.795	177.542	35.000	516.337
Kennisonwikkeling		242.415	83.764	0	326.179
Secretariële ondersteuning		63.301	40.751	0	104.052
Specialisten (redacteuren/online/infocentrum/ persvoorlichter)		573.426	351.965	237.500	1.162.891
Public Affairs / Internationale activiteiten		82.392	36.222	41.500	160.114
Totalen		3.770.425	1.813.325	1.011.250	6.595.000

NB. De component Overhead (€ 1.813.325) bevat een loongevoelig deel van € 902.300 met betrekking tot de loonkosten van directie, staf en ondersteuning.

Inzake het Kennisplatform Energietransitie Maatschappelijk Vastgoed is binnen Waarde van Sport een personele component ad € 341.250 en een materiële component € 153.750 opgenomen.

In deze begroting is nog geen rekening gehouden met de nieuwe eisen voor webtoegankelijkheid.

Onderbouwing en vaststelling van de tarieven

Toelichting Loonkosten

De themagerichte begroting bevat een per functie berekende gemiddelde loonsom, gebaseerd op de salarisschaal volgens CAO Sport. Voor opdrachten van derden hanteert Kenniscentrum Sport marktconforme tarieven.

Toelichting kosten overhead

De kosten van overhead betreffen de kosten van beheer en infrastructuur. Hieronder zijn tevens de personele lasten van het ondersteunend apparaat (inclusief staf en directie) opgenomen.

Randvoorwaarden Financiën, HR en ICT

Financieel, HR- en ICT-beleid ondersteunen het primaire proces dat belegd is bij de teams van Kenniscentrum Sport.

Financieel beleid

In 2020 wordt verder geïnvesteerd in de planning- en controlcyclus, waarbij maandelijkse monitoring van uitnutting van beschikbare budgetten in zowel directieoverleg als periodieke gesprekken met accountmanagers geagendeerd wordt. Tevens wordt gewerkt aan kennisoverdracht binnen team Finance en het structureel versterken van de controlfunctie binnen de organisatie. In nauwe samenwerking met HR wordt zorg gedragen voor het accuraat verwerken van de personele mutaties in de salarisadministratie.

De focus van HR in 2020

Om een gezonde en vitale organisatie te zijn, is het van belang om ontwikkelpotentieel bij medewerkers te zien, te herkennen en te benutten. In onze nieuwe R&O gesprekkencyclus wordt het ontwikkelpotentieel geïdentificeerd en middels opleiding, training en coaching worden medewerkers vooruit geholpen in hun ontwikkeling.

De afgelopen jaren is het ziekteverzuim laag geweest en HR streeft er in 2020 opnieuw naar om het lage verzuim te behouden.

Met betrekking tot de werving en selectie wordt het steeds belangrijker om verbinding te hebben en te houden met de nieuwste generatie medewerkers. De laatste jaren is het steeds lastiger gebleken om voor bepaalde functies goed personeel aan te trekken. Gekeken moet worden naar alternatieve manieren van werving, om zo het personeelsbestand niet alleen kwalitatief maar ook kwantitatief op het juiste peil te houden.

Dit jaar wordt door HR tevens benut om in ieder geval bovenstaande processen efficiënt in te richten en onze systemen hiervoor maximaal te benutten.

ICT inspanningen

ICT continueert met het systeem Salesforce de inzet in de optimalisatie van het relatiebeheer door de teams. Daarmee voorzien we de professionals van gepersonaliseerde kennis, toegespitst op de individuele kennisbehoefte en thema's.

Kenniscentrum Sport heeft blijvend aandacht voor maatregelen die waarborgen dat de organisatie blijft voldoen aan de vereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De organisatie is zich bewust van de risico's van mogelijke cyber criminaliteit en zorgt voor een passende bescherming van haar systemen.